

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/9283,Krakowska-Loza-Historii-Wspolczesnej-w-Warszawie-Prymas-Wyszynski-i-wszyscy-jego.html>
03.04.2026, 20:31

Krakowska Loża Historii Współczesnej w Warszawie: „Prymas Wyszyński i wszyscy jego oponenti” - Warszawa, 26 listopada 2014

Zapraszamy na spotkanie z cyklu Krakowska Loża Historii Współczesnej w Warszawie. Osia dyskusji będzie książka [*W służbie Boga i Polski. Komunistyczna bezpieka wobec kardynała Stefana Wyszyńskiego*](#) pod redakcją ks. Józefa Mareckiego i Filipa Musiała.

Publikacja zawiera dokumenty z inwigilacji Stefana Wyszyńskiego przez bezpiekę od 1946 do 1981 r. – czyli odkąd ks. Wyszyński został ordynariuszem lubelskim aż do jego śmierci. Inwigilacja była długa, wszechstronna i aktywna – włącznie z próbą wpływania na opinie Prymasa przez agentów działających w jego najbliższym otoczeniu. Listopadowa dyskusja poświęcona będzie jednak nie metodom pracy operacyjnej UB i SB w stosunku do Prymasa, lecz celom tej pracy.

Dlaczego Prymas był solą w oku władz komunistycznej Polski? Co komuniści chcieli osiągnąć przez swoją politykę wobec Prymasa? Kim się posługiwali w tych działaniach?

To ostatnie pytanie jest najciekawsze. Wydaje się, że oprócz podszywania się (poprzez fałszywki, np. „Memoriał o niektórych aspektach kultu maryjnego w Polsce” z jesieni 1963 r.) pod postępową opinię katolicką w Polsce, rzekomo zaniepokojoną wstecznym kursem Prymasa, w okresie Soboru Watykańskiego II komuniści prowadzili też bardziej wyrafinowaną grę... Prymasa w tym czasie mniej lub bardziej otwarcie krytykowały środowiska „Tygodnika Powszechnego” i „Więzi”. Narzuca się pytanie: czy opinie zawarte w esbeckich fałszywkach miały coś wspólnego z prawdziwymi tezami głoszonymi przez laikat katolicki skupiony w tych kręgach?

26 listopada na Przystanku Historia będą o tym dyskutować zaproszeni goście – badacze historii Kościoła w PRL: Roksana Szczypta-Szczęch (IPN Kraków), red. Zbigniew Nosowski („Więź”) oraz ks. prof. Józef Marecki (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II). Prowadzenie: Roman Graczyk.

Przystanek Historia - Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki
Warszawa, ul. Marszałkowska 21/25
26 listopada 2014, godz. 17:30

PLIKI DO POBRANIA

[Plakat \(pdf, 801.09 KB\)](#)